

Krajský úřad Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
odbor životního prostředí a zemědělství

dle rozdělovníku

Datum: 5. 1. 2018
JID: 189948/2017/KUUK
Jednací číslo: 3646/ZPZ/2017-4/ZD-943
E-mail/linka: rothanzl.j@kr-ustecky.cz / 121

Rozhodnutí v řízení o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, na základě žádosti podané dne 23. 8. 2017 společností Správa železniční dopravní cesty s. o. v zastoupení společností NDCon s. r. o., Zlatnická 1582/10, 110 00 Praha, IČ 64939511, o povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, pro záměr „**Rekonstrukce trati v úseku Kyjice - Chomutov**“ umístěný na správním území obcí Chomutov, Jirkov, Otvice a Vrskmaň, a to v souvislosti se zásahem do biotopu zvláště chráněných druhů živočichů, vydává toto rozhodnutí.

VÝROK

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen úřad), jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny příslušný dle ustanovení § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen zákon), v souladu s § 56 odst. 1 zákona, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, a v souladu s § 56 odst. 2 písm. c) zákona **p o v o l u j e** právnické osobě Správa železniční dopravní cesty s. o., Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha, IČ 70994234 (účastníku řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) **v ý j i m k u** ze zákazů ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů chráněných dle § 50 zákona, a to pro druhy: **ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)**, **křepelka polní (*Coturnix coturnix*)**, **kuňka obecná (*Bombina bombina*)**, **luňák červený (*Milvus milvus*)**, **moták pochop (*Circus aeruginosus*)**, **r. mravenci (*Formica* sp.)**, **ropucha obecná (*Bufo bufo*)**, **skokan skřehotavý (*Pelophylax ridibundus*)**, **skokan zelený (*Pelophylax esculentus*)**, **slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*)**, **slepýš křehký (*Anguis fragilis*)**, **strnad luční (*Miliaria calandra*)**, **ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)** a **užovka obojková (*Natrix natrix*)**. Druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství ve smyslu ustanovení § 56 zákona, jsou: ještěrka obecná, křepelka polní, kuňka obecná, luňák červený, moták pochop, skokan skřehotavý, skokan zelený, slavík obecný, strnad luční a ťuhýk obecný.

Výjimka se povoluje ze zákazu škodlivého zásahu do přirozeného vývoje – chytání, rušení, zraňování nebo usmrcování; sběru, ničení, poškozování či přemísťování jejich vývojových stádií nebo jimi užívaných sídel pro mravence, všechny druhy obojživelníků a plazů a ze zákazu škodlivého zásahu do přirozeného vývoje – rušení pro ptáky v souvislosti s realizací záměru „**Rekonstrukce trati v úseku Kyjice - Chomutov**“, a to za splnění následujících podmínek:

1. V případě nezbytnosti odstranění dřevin z důvodů stavby, bude toto prováděno mimo období hnízdění ptáků, tj. nesmí být realizováno od března do 15. července daného roku.
2. V žádném z úseků stavby nebude rekonstrukce podkladových vrstev zahájena v nejchladnějším období roku, tedy od listopadu do konce března. V tomto období mohou být stavební práce na železničním spodku a svršku v daném místě realizovány pouze za předpokladu, že odborně způsobilá osoba zhodnotí rizika a vyloučí zde existenci významnějších míst pro hibernaci předmětných zvláště chráněných druhů. Takovéto stanovisko bude mít písemnou formu a na žádost bude předloženo orgánu ochrany přírody.
3. U hnízd mravenců, která budou v konfliktu se stavbou, bude vždy odborně způsobilou osobou zváženo nejvhodnější řešení jejich ochrany, které může spočívat v přemístění hnízd, přerušení prací po dobu nezbytně nutnou na realizaci opatření, vyznačení míst bez zásahu apod. Likvidace hnízd je možná pouze po řádně odůvodněném zhodnocení nemožnosti jiného řešení.
4. Pokud dojde v úseku od začátku rekonstrukce po kilometr 58. staničení a v úseku 60,4 - 62,3 km k plošnému odstranění dřevin v takové míře, že by došlo k významnému odhalení trakčního vedení a hrozilo by následně zvýšené riziko kolize ptáků s vedením, bude vedení zvýrazněno, zviditelněno umístěním značek na nosné lano.
5. Při rekonstrukcích propustků SO 14-23 až SO 14-29 budou nové splňovat doporučené parametry pro migrační prostupnost pro obojživelníky dle obecně platných doporučení, tedy zejména zachování suchého břehu po obou stranách případné vodoteče.
6. Po celou dobu realizace stavby bude zajištěn odborný biologický dozor nad jejím průběhem a dodržováním podmínek tohoto rozhodnutí prostřednictvím odborně způsobilé osoby. Při provádění stavby bude investor dbát pokynů biologického dozoru k zajištění minimalizace negativních dopadů stavby na zvláště chráněné druhy mimo jiné v souladu s doporučujícími závěry z podkladového průzkumu. Tato osoba bude zajišťovat průběžnou kontrolu stavebních ploch, kde v případě potřeby zajistí odchyt a transfer nalezených živočichů na nejbližší bezpečná místa, optimálně v běžném migračním dosahu daných druhů či provede instalaci dočasných bariér omezujících návrat alespoň některých živočichů (zejm. obojživelníků a plazů) zpět na staveniště.
7. O průběhu dozoru a přijatých opatřeních na jeho základě bude sepsána podrobná zpráva vybavená fotodokumentací, která bude předložena orgánu ochrany přírody před uvedením stavby do provozu.
8. Žadatel je povinen do 31. prosince každého roku nahlásit orgánu ochrany přírody zásah provedený na základě tohoto rozhodnutí v daném kalendářním.
9. Výjimka se povoluje na dobu realizace záměru nejpozději do konce roku 2022.

specifikace žádosti a doložené dokumentace k záměru:

Spolu s žádostí byl doložen biologický průzkum území záměru zpracovaný RNDr. Ondřejem Bílkem ze společnosti GeoVision s. r. o. z června 2017.

ODŮVODNĚNÍ

Dne 23. 8. 2017 podala právnická osoba Správa železniční dopravní cesty s. o. na úřad žádost o povolení výjimky dle § 56 zákona ze zákazů ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů uvedených ve výroku rozhodnutí. Tyto druhy se nacházejí v lokalitě záměru „Rekonstrukce trati v úseku Kyjice - Chomutov“. Dnem podání

žádosti bylo zahájeno správní řízení ve věci, které úřad oznámil všem účastníkům řízení a spolkům opatřením č. j. 3646/ZPZ/2017-3 ze dne 22. 9. 2017. Žádný z účastníků řízení se k předmětnému řízení nevyjádřil. Z obesaných spolků se do řízení v zákonem stanovené lhůtě přihlásily Ústecké šrouby, z. s. se záměrem účastenství na řízení.

Důvodem stavby je dle žádosti záměr dosažení traťové třídy zatížení D4, zvýšení traťové rychlosti (resp. obnova původní rychlosti, snížené z důvodu špatného technického stavu trati), zvýšení bezpečnosti provozu, zajištění spolehlivého provozu a v důsledku zmírnění nepravidelností v dopravě.

Předmětem stavby je především srovnání výškového profilu trati, rekonstrukce železničního svršku a spodku v traťových kolejích úseku Kyjice – Odbočka Dolní Rybník – Odbočka Chomutov město (km 56,428 – 62,985 staničení) a vyvolané nezbytné úpravy souvisejících mostních objektů, trakčního vedení, kabelových tras sdělovacího a zabezpečovacího zařízení, včetně úprav nástupišť a technologických objektů pozemních staveb na zastávkách Jirkov a Chomutov město. Součástí jsou také opravy stávajících propustků, realizace lávky pro pěší a lokální úprava oblouku v km 60,7 - 61,1 (dojde k posunu koleje v místě původní vlečky, avšak trať zůstane i nadále na stávajícím tělese železnice).

Tento charakter stavby je důvodem přiřaditelným pod důvody dle § 56 odst. 2 písm. c) zákona, tedy důvody sociálního a ekonomického charakteru. Neexistence jiného uspokojivého řešení je dána umístěním stavby a použitím standardních stavebních technologií bez výrazného negativního vlivu na životní prostředí.

Hlavním podkladem pro rozhodnutí byl výše citovaný biologický průzkum, který obsahoval popis záměru, území, metodiku průzkumu a výsledně zjištěné druhy se slovním hodnocením potenciálního vlivu stavby na ně. Z metodiky průzkumu je zřejmé, že průzkum dostatečně zahrnul územní rozsah i období sledování a z tohoto pohledu jej lze považovat za dostatečný. Z hlediska vegetace byl zaznamenán druhově bohatý soupis druhů, dominantně však reprezentován druhy ruderalními se zástupci nepůvodních a invazních druhů. Dřeviny budou dotčeny pouze ve formě keřů a mladých stromů, dospělé a plně vzrostlé stromy se v konfliktu se stavbou nenacházejí, a proto záměr s kácením stromů ani neuvažuje. Zcela jednoznačně jej však ani nevylučuje.

Druhové spektrum zjištěných živočichů je příznivější, což je však dáno i rozsahem pozorování, který zahrnoval i blízké okolí trati, ve kterém se nalézá několik významnějších vodních ploch. Dotčené spektrum druhů a vliv stavby na ně, ač se z prostého výčtu může jevit významný, zahrnuje spíše druhy obecně rozšířené a významnější druhy pak budou stavbou negativně ovlivněny jen okrajově, neboť jejich výskyt není vázán přímo na stavbu, ale její okolí.

Mezi nejvýznamnější negativní vlivy stavby na předmětné zvláště chráněné druhy lze řadit

- přímou likvidaci vhodných biotopů zjištěných druhů spolu s přítomnými jedinci a jejich vývojovými stadii a rizika ze znečištění při výstavbě, což platí pro mravence, obojživelníky a plazy;
- narušení hnízdních biotopů a relativně silného rušení druhů ptáků využívajících koridor trati, tedy zejména slavík, strnad a ťuhák
- posledními identifikovanými vlivy jsou možné rušení hlukem z výstavby a provozu, což se dotýká zejména v blízkosti hnízdicí křepelky, motáka, luňáka.

U jednotlivých druhů lze uvažovat následující negativní ovlivnění.

Pro několik druhů funguje umělý železniční násep, jako primární biotop, jedná se hlavně o mravence a ještěrku obecnou. Na tyto druhy tak bude mít stavba asi nejvýznamnější negativní vlivy. Mravenci byli nalezeni na dvou místech v km 56,8 a 60,2, nicméně jejich přítomnost lze očekávat v území plošně. Stavbou dojde k přímé likvidaci hnízd mravenců a dočasnému narušení jejich biotopu s přímou likvidací zde žijících jedinců.

Úřad zvažoval uložení povinnosti realizace přenosů u všech nalezených hnízd, nicméně s ohledem na nezbytnou komplexnost a složitost takového zásahu ve spojení s charakterem terénu, tedy zejména výskytu v nepřírozeném substrátu s vyšším zastoupením hrubého kameniva lze přenos považovat za velmi obtížně realizovatelný, a proto je obecně v rámci stavby povolena likvidace hnízd mravenců, nicméně by vždy měla být až posledním řešením po vyloučení alternativ (viz podmínka třetí tohoto rozhodnutí). Lze předpokládat opětovné osídlení a využívání stavby mravenci po jejím dokončení.

Obdobně u ještěrky obecné lze uvažovat o pravděpodobném usmrcování jedinců v místě stavby, zejména pokud by byla realizována v době její hibernace. S ohledem na plošný výskyt druhu byla proto stanovena podmínka druhá rozhodnutí, která klade důraz na zahájení prací na železničním svršku a spodku mimo období hibernace druhu. V případě potřeby zahájení prací na nové části i v tomto období, je toto podmíněno předchozí prohlídkou prostoru odborně způsobilou osobou, která vyloučí přítomnost významnějších míst vhodných pro hibernaci. Tato prohlídka má význam zejména pro další druhy, samotné ještěrky zpravidla nezimují hromadně a z jejich pohledu se tedy nejvhodnějším řešením jeví vyloučení zásahů v zimním období. I přes reálná rizika usmrcení několika jedinců a přesto, že je druh ve stavu „méně příznivý“¹ z hlediska ochrany, lze předpokládat, že záměr tento status nijak nezhorší a nelze jej z pohledu populace druhu považovat za významný. Železnice lze naopak považovat za krajinné struktury s možným pozitivním vlivem na druh a lze očekávat rychlý návrat místní populace na početní stavy před zásahem.

Relativně menší ovlivnění bude stavba působit na další plazy - slepýše a užovku, jejichž využívání prostoru je daleko nižší intenzity. U užovky jako primárně batrachofágního druhu lze předpokládat primární vazbu na mokřady v okolí trati, vzhledem k jejich blízkosti a heliofilnosti plazů, bude druh využívat těleso dráhy hlavně ke slunění a doplňkově k lovu další potravy. Ani pro slepýše nepředstavuje trať klíčový biotop, i když využívání prostoru druhem (pro oslunění i lov potravy) bude vyšší než u užovky. Opět i zde s ohledem na dobrou mobilnost připadá v úvahu (spíše náhodné) usmrcování jednotlivých jedinců při provádění stavby. I pro tyto druhy je nejcitlivějším obdobím fáze hibernace s omezenou hybností a jako hlavní zmírňující opatření by mělo být omezení prací v době hibernace. I přes existující rizika je ovlivnění celkových populací stavbou v kontextu rozšíření druhů zanedbatelné.

Obojživelníci byli zjištěni především ve vodních nádržích v přilehlém okolí (hl. Otavské rybníky), což jsou plochy klíčové i z hlediska jejich rozmnožování. Populace skokanů jsou v ČR hodnoceny ve stavu příznivém¹, kuňky jako nepříznivé¹. Kuňky i tzv. „zelení“ skokani jsou druhy trávící většinu života ve vodním prostředí, kdy skokani zde i zimují, jejich ovlivnění bude tedy minimální. K migraci přes trať u mladých jedinců hledajících nové biotopy či u kuněk při migraci k potenciálním zimovištím bude docházet přednostně v místech propustků. Proto byla stanovena podmínka pátá rozhodnutí, která by měla zajistit nezhoršení migrační propustnosti tělesa dráhy pro tyto druhy. Pro minimalizaci negativních vlivů je důležitá i podmínka šestá, která stanovuje odborný dozor stavby, který by měl mimo jiné i průběžně kontrolovat prostor stavby, dohlížet na instalaci bariér a zajišťovat případné přenosy nalezených živočichů. Přispět by měla i podmínka druhá a vyloučení míst pro zimování. Lze tedy očekávat spíše jen náhodná usmrcování při výstavbě. S ohledem na nedotčení klíčových biotopů druhů lze jejich významné negativní ovlivnění stavbou vyloučit.

Ropucha obecná je naopak druhem po většinu roku žijícím mimo vodní prostředí s každoročními výraznými migracemi k vodním nádržím a z nich. Těleso železnice tak představuje zejména migrační bariéru a ne biotop druhu. Klíčové by mohlo být načasování prací na propustcích, kdy jejich opravy v obdobích migrací by mohly zvyšovat rizika usmrcování táhnoucích jedinců. Pro tento druh bude proto daleko významnější dodržení podmínek rozhodnutí a práce odborného biologického dozoru, dlouhodobě i dodržení

¹ např.: <http://art17.eionet.europa.eu/article17/reports2012/>

vhodných parametrů propustků. Jelikož není dotčena žádná klíčová lokalita (vodního ani terestrického prostředí) druhu, lze při dodržení stanovených podmínek považovat negativní vliv stavby na druh za zanedbatelný.

Poslední skupinou živočichů jsou ptáci. Ty lze rozdělit na druhy, které budou stavbou „pouze“ rušeny - křepelka, moták, luňák a druhy, které na tělese i hnízdí - ťuhýk, slavík, strnad. První skupina jsou druhy hnízdící v okolí, kdy dravci mohou využívat těleso i pro sběr potravy - kadaverů. Budou tedy rušeny stavební činností, hlukem a přítomností lidí, přičemž půjde o vliv dočasný bez předpokladu výrazných negativních následků.

Křepelka je druh, který po roce 1989 zaznamenal výrazný vzestup početností v řádu tisíců procent až na 5000 – 10000 párů^{2,3} na přelomu tisíciletí. Následoval mírný pokles, nicméně stále lze celkové početní stavy v ČR hodnotit jako stabilní a stav druhu z tohoto pohledu jako příznivý. Průzkumem bylo zaznamenáno několik jedinců na louce v blízkosti trati v km 60,5.

Populační vzestup je v posledních desetiletích pozorován i u motáka pochopa. Populační velikost byla v letech 2001 - 2003 odhadována na cca 1500 párů. Proto lze hodnotit stav druhu rovněž jako příznivý. V blízkosti stavby zejména v návaznosti na vodní plochy je možné hnízdění jednotlivých párů.

Luňák červený je druhem s nejnižší populací v ČR (z druhů výjimkou řešených), v letech 2001 - 2003 byla odhadována jen do 100 hnízdících párů s nejednoznačným trendem. V blízkosti stavby byl pozorován jeden pár, který může být omezen ve svém lovném teritoriu. S ohledem na charakter možného spíše jen potenciálního rušivého vlivu lze i přes malou početnost druhu považovat záměr za nekonfliktní a akceptovatelný.

Z pohledu těchto tří druhů ptáků není třeba přijímat žádná omezení. Přesto a i s ohledem na obecnou povinnost danou v ustanovení § 5a odst. 5 zákona byla stanovena podmínka čtvrtá, která stanoví povinnost lepšího zviditelnění elektrického vedení (např. produkty srovnatelnými s plašícími zařízeními zn. FireFly od švédské firmy Hammarprodukter <http://www.hammarprodukter.com>), jako prevence před srážkami s ptáky, a to zejména v případě, kdy by došlo ke zhoršení stavu odstraněním většího množství dřevin z okolí trati, které aktuálně nutí ptáky překonávat trať ve vyšší a tím i bezpečnější výšce.

Poslední skupinou jsou druhy hnízdící v křovinách v bezprostřední blízkosti trati. U nich dojde ke ztrátě části biotopu při odstranění dřevin a dočasnému silnému rušení po dobu stavby s pravděpodobnými následky opuštění možných hnízdních biotopů po dobu provádění stavby. Celkový stav populace ťuhýka obecného v ČR je stabilní až mírně rostoucí s odhadovanou početností 30 – 60 tisíc párů^{2,3}. Obdobně u populace slavíka obecného je trend mírně rostoucí s odhady 8 až 16 tisíc párů z let 2001 - 2003^{2,3}. Strnad luční je druhem nejvzácnějším s odhadovanou početností 4 - 8 tisíc párů v letech 2001 - 2003^{2,3}. Rušení několika párů nepředstavuje významný negativní vliv na stav druhů. Změnu biotopu vyvolanou částečným odstraněním dřevin pak rovněž nelze považovat s ohledem na jeho obecnou přítomnost v krajině za významný faktor. Nejvýznamněji by působilo odstranění dřevin v době hnízdění, při kterém by mohlo dojít ke zničení snůšek a zabití jedinců těchto druhů. Proto úřad stanovil podmínku první rozhodnutí tyto práce termínově omezující.

S cílem zmírnění možných negativních vlivů stanovil orgán ochrany přírody podmínky rozhodnutí. Tyto byly z části přejaty z žádosti a z průzkumů a jsou odůvodněny výše u jednotlivých druhů. K podmínkám dosud nekomentovaným lze dále uvést, že podmínky sedmá a osmá stanovují základní informační povinnost o průběhu stavby i ve vazbě na povinnosti úřadu dle § 56 odst. 7 zákona. Poslední podmínka pak omezuje účinnost

² Jednotný program sčítání ptáků - Česká společnost ornitologická, 2012 - <http://jpsp.birds.cz/vysledky.php?taxon=534>.

³ Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001 – 2003: Šťastný, Bejček, Hudec; Aventinum 2006.

rozhodnutí na dokončení celé stavby do konce roku 2022. V případě nevyužití rozhodnutí pro výstavbu do konce stanovené doby je nutné stavbu či její část znovu komplexně posoudit.

Správní orgán při posuzování žádosti vycházel zejména z žádosti a s ní doloženého průzkumu ke stavbě. Po posouzení věci dospěl orgán ochrany přírody k názoru, že dopad záměru na biotopy a chráněné živočichy nemůže ohrozit žádný druh natolik, aby jeho ochrana převážila nad veřejným zájmem na stavbě. Při dodržení podmínek lze předpokládat další zmírnění negativních vlivů stavby a lepší adaptaci druhů na změny způsobené stavbou. Přes negativní vlivy záměru na zájmy ochrany přírody shledal orgán ochrany přírody argumenty uvedené žadatelem za důvodné a zájem na stavbě za převažující a konstatuje, že stavba je ve veřejném zájmu a je tak naplněno ustanovení § 56 odst. 1 zákona, kdy je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů chráněných dle § 50 zákona. U druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze konstatovat, že není správnímu orgánu známo jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany, a že je naplněno ustanovení § 56 odst. 2 písm. c) zákona tedy, že povolovaná činnost je ve veřejném zájmu ekonomického charakteru s předpokladem posílení ekonomického a sociálního rozvoje, s příznivými důsledky na životní prostředí a v zájmu veřejné bezpečnosti spočívajícím ve zlepšení bezpečnosti provozu a zlepšení jejího technického řešení. Jsou tak splněny zákonné požadavky, a proto orgán ochrany přírody výjimku za stanovení výše uvedených podmínek povolil.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podat podle § 81 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení, a to k Ministerstvu životního prostředí, podáním učiněným u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Za počátek lhůty se považuje den následující po dni oznámení tohoto rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

„otisk úředního razítka“

RNDr. Tomáš Burian

vedoucí oddělení životního prostředí

Rozdělovník

Účastníkům řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu:

společnosti Správa železniční dopravní cesty s. o., Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha, IČ 70994234 prostřednictvím společnosti NDCon s. r. o., Zlatnická 1582/10, 110 00 Praha, IČ 64939511

Účastníkům řízení dle § 27 odst. 3 správního řádu:

Statutární město Chomutov, Zborovská 4602, 430 28 Chomutov
město Jirkov, Náměstí Dr. E. Beneše 1, 431 11 Jirkov
obec Otvice, Školní 95, 431 11 Otvice
obec Vrskmaň, č. p. 46, 431 15 Vrskmaň
Ústecké šrouby, z. s., Velká Hradební 322/53, 400 01 Ústí nad Labem

vlastní